

Checklist Businesscaseontwikkeling

Ga je een business case maken? Check hiermee of je niets overslaat.

Lees voor een toelichting: 'Waarom doen we dit eigenlijk? De businesscase als succesfactor van projecten', Michiel van der Molen (Van Duuren, 3^e druk 2019).

STAPPEN		AANDACHTSPUNTEN	
1. Definieer de opdracht		☐ Vraag of aanleiding ☐ Reeds genomen besluiten ☐ Staat budget al vast? ☐ Externe deadlines? ☐ Tijd en middelen om de businesscase te ontwikkelen? ☐ Wie is de opdrachtgever?	☐ Wie gaan beslissen? ☐ Eventuele verwachtingen van beslissers over oplossingen ☐ Eisen aan vorm en inhoud van het businesscasedocument ☐ Aanpak: eerst globaal businesscase-document, pas na goedkeuring gedetailleerde uitwerking?
2. Leg het fundament	Breng belanghebbenden in kaart	☐ Maak met een team een stakeholder map ☐ Benoem communicatieprioriteiten en -acties	☐ Stakeholder management is verder een permanente activiteit
	Breng het strategisch landschap in kaart	☐ Invloed wetgeving, strategieën en beleid ☐ Gerelateerde projecten en programma's	☐ Hou rekening met te verwachten (nog niet gedocumenteerde) ontwikkelingen
	Benoem de noodzaak of reden	☐ Wat als we het project of programma niet (of later) doen?	☐ Externe ontwikkelingen ☐ Belangrijkste reden versus bijvangst
	Verzamel feitenmateriaal	☐ Bestaande administraties en rapportages ☐ Nulmetingen	☐ Benchmarks ☐ Citaten van belangrijke belanghebbenden
	Benoem beperkingen	☐ Voortvloeiend uit strategieën ☐ Wettelijke deadlines	☐ Contractuele verplichtingen ☐ Randvoorwaarden van andere veranderingen
3. Ontwikkel opties		☐ 'Alle ideeën zijn goed' → lange lijst ☐ Toetsing van ideeën → korte lijst ☐ Benoem achterliggende visie	☐ Pas stakeholderanalyse aan ☐ Aanpak, o.a.: project of programma?
4. Analyseer de opties (uit te voeren voor iedere optie)	Analyseer de baten	☐ Maak een globaal batenmodel ☐ Sluit aan op strategie, beleid, en bestaande definities van performance-indicatoren ☐ Benoem bateneigenaren en betrek deze in het proces, pas het batenmodel aan	☐ Kwantificeer niet-financiële baten ☐ Kwantificeer financiële baten ☐ Kwantificeer negatieve baten (lasten) ☐ Ten opzichte van de nuloptie ☐ Maak aannames transparant
	Analyseer de tijdschaal	☐ Belangrijkste mijlpalen ☐ Voorzichtig met datums noemen	☐ Zijn de resources beschikbaar om de mijlpalen tijdig te realiseren?
	Analyseer de kosten	☐ Directe projectkosten (inkoop, ontwikkeling, bouw, omstellen, opleiding, invoering) ☐ Overheadkosten zoals project- en programmamanagement en auditing ☐ Omzetsderving tijdens uitvoering van het project en tijdens omstellen/invoering ☐ Kosten van tijdelijke voorzieningen ☐ Kosten van risicoreserveringen	☐ Kosten van bestrijding of compensatie van negatieve effecten, kosten van claims ☐ Permanente kosten van exploitatie, onderhoud, beheer en licenties ☐ Berusten kostenschattingen op commitment van leveranciers, b.v. geldige offertes? ☐ Voorzichtig met bedragen noemen ☐ Zijn bedragen inclusief of exclusief BTW?
	Analyseer de risico's	☐ Input vanuit methodiek/checklist ☐ Input van belanghebbenden ☐ Input van experts ☐ Ook aannames zijn risico's	☐ Richt je op risico's, die relevant zijn voor de keuze van opties ☐ Geef netto risico aan, dus inclusief het effect van maatregelen
	Voer de investeringsanalyse uit	☐ Volg de organisatiestandaard ☐ Financiële waardering van risico's	☐ Bij grote invloed van aannames: scenarioanalyse
5. Zorg voor een besluit	Formuleer een voorstel	☐ Werk nauw samen met belanghebbenden ☐ Top-down besluitvorming versus draagvlak ☐ Ambitie en risicobereidheid	☐ Sluit aan op bestaande afwegingsinstrumenten, b.v. balanced scorecard ☐ Check: past voorstel bij belangrijkste reden?
	Rond het businesscasedocument af	☐ Conform organisatiestandaard ☐ Sluit aan bij verwachtingen beslissers	☐ Laat voor besluitvorming onafhankelijk toetsen
	Ondersteun de besluitvorming	☐ Niet alleen ratio, het gaat om draagvlak ☐ Formuleer de businesscase in één zin	☐ Presenteer visie en voorstel ☐ Businesscasedocument: ondersteunende rol
6. Voer het besluit uit	Gebruik de businesscase	☐ Richtinggevend voor o.a. opdrachtgeverschap, stuurgroepsamenstelling, stakeholdermanagement, communicatie, risicomanagement, scope, fasering, kwaliteitsmanagement, planning, kostenmanagement, voortgangsbepalingen, wijzigingsmanagement en verankering van batenmanagement	
	Onderhoud de businesscase	☐ Bij wijziging van feiten of aannames ☐ Voor faseovergangen	☐ Bij belangrijke wijzigingsvoorstellen